

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Uudistuksia työttömyysturvassa - tarkastelussa enimmäiskeston lyhennys yhteistyössä **Allan Seuri** ja **Ulla Hämäläinen**

30.11.2015 Mauri Kotamäki
Taloustieteellinen yhdistys

Sisältö

1. Johdanto
2. Taustoittavaa tilastotietoa
3. Aikaisempi tutkimuskirjallisuus
4. Vaikutusten arviointi
5. Yhteenveto

1. Johdanto

1. Johdanto

- Keston lyhentämisen lisäksi
  - Korotusosat
    - Työllistymistä edistävien palvelujen osalta maksettavaa korotettua ansio-osaa alennettaisiin.
    - Uudet korotetun ansio-osan prosentit olisivat 55 ja 25. Pitkän työuran jälkeen maksettavista korotusosista luovuttaisiin.
  - Omavastuu
    - Lisäksi omavastuuaikaa pidennettäisiin viidestä seitsemään päivään.
- **Keskitytään tässä esityksessä keston lyhentämiseen**
- Lisätietoja korotusosien tai omavastuun vaikutuksista, ks. [linkki](#)

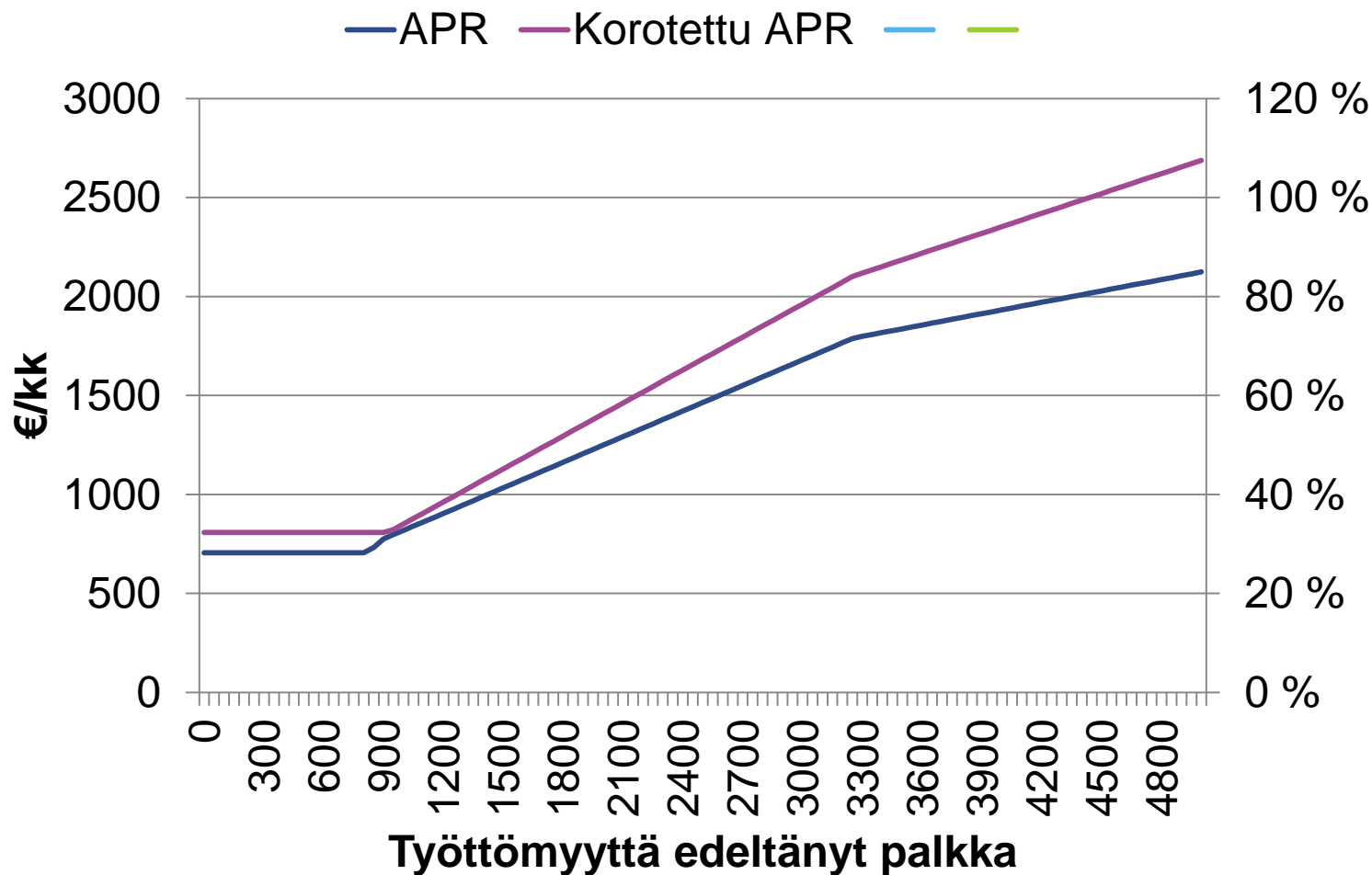
2. Taustoittavaa (tilasto)tietoa

2. Työttömyysetuudet pähkinänkuoressa

- Työmarkkinatuki
- Peruspäiväraha
- Ansiosidonnainen päiväraha

- Lisäksi mahdollisesti kotitalouskohtaiset etuudet
  - asumistuki
  - toimeentulotuki

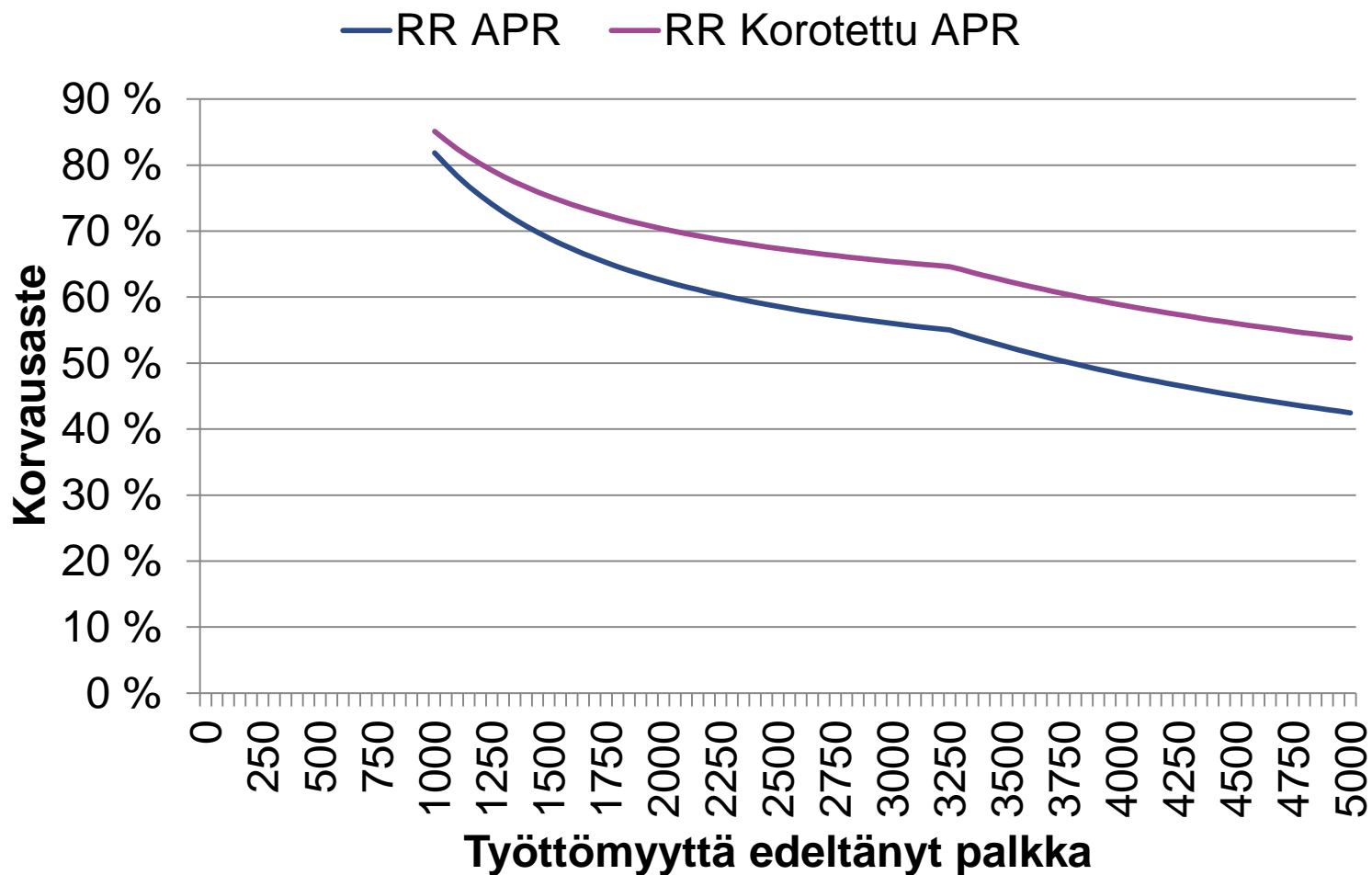

2. Ansiopäiväraha pähkinänkuoressa v. 2015

2. Ansiopäiväraha pähkinänkuoressa v. 2015

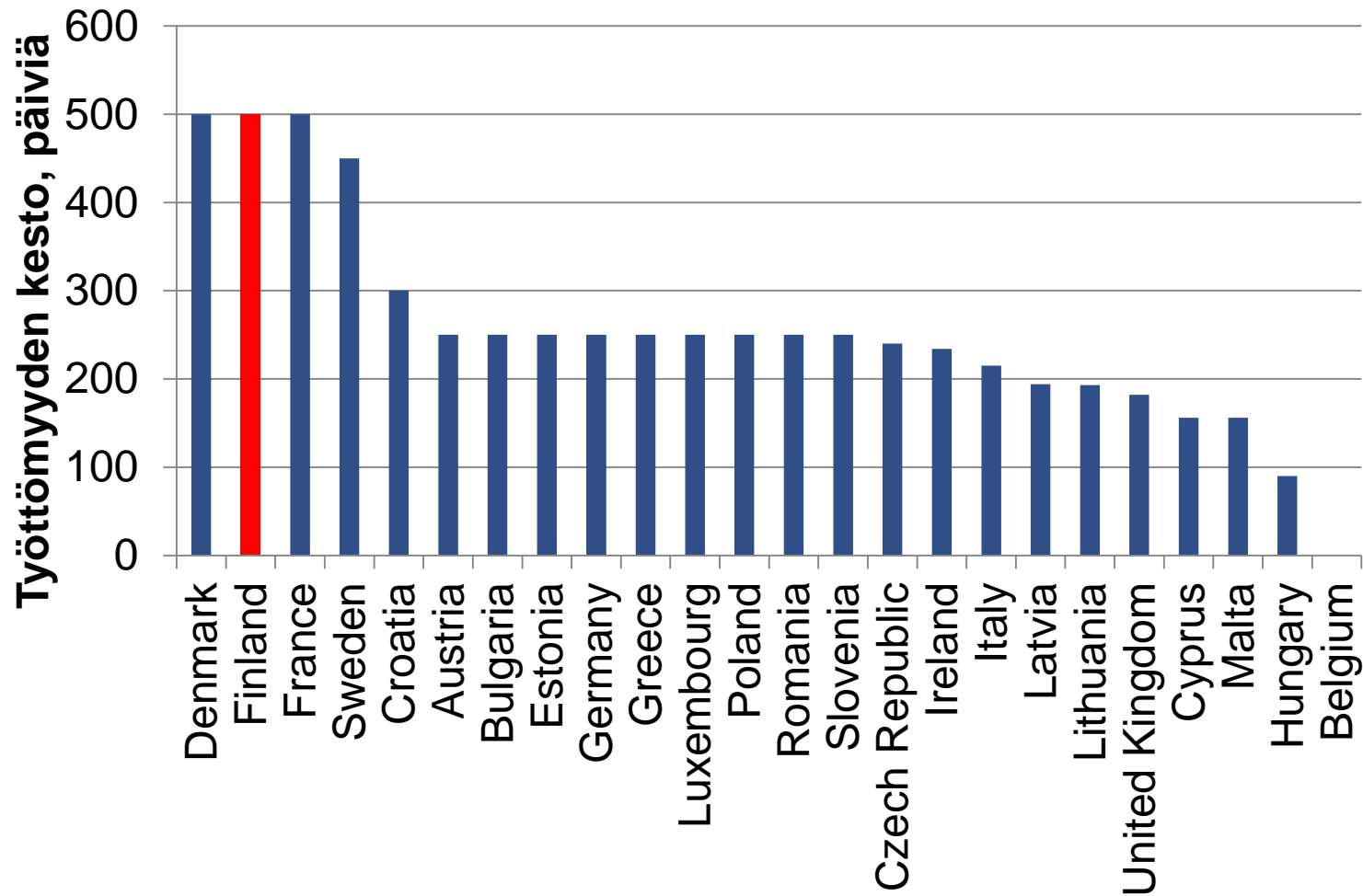
2. Rahoitus pähkinänkuoressa

[Kuvioon](#)

- Työmarkkinatuki -> valtio ja [kunnat](#)
- Peruspäiväraha -> valtio
- Ansiosidonnainen päiväraha
  - Valtio maksaa perusosan (36,9 %)
  - Palkansaajat (10,1 %)
  - Työnantajat (47,5 %)
  - Kassojen jäsenet (5,5 %)

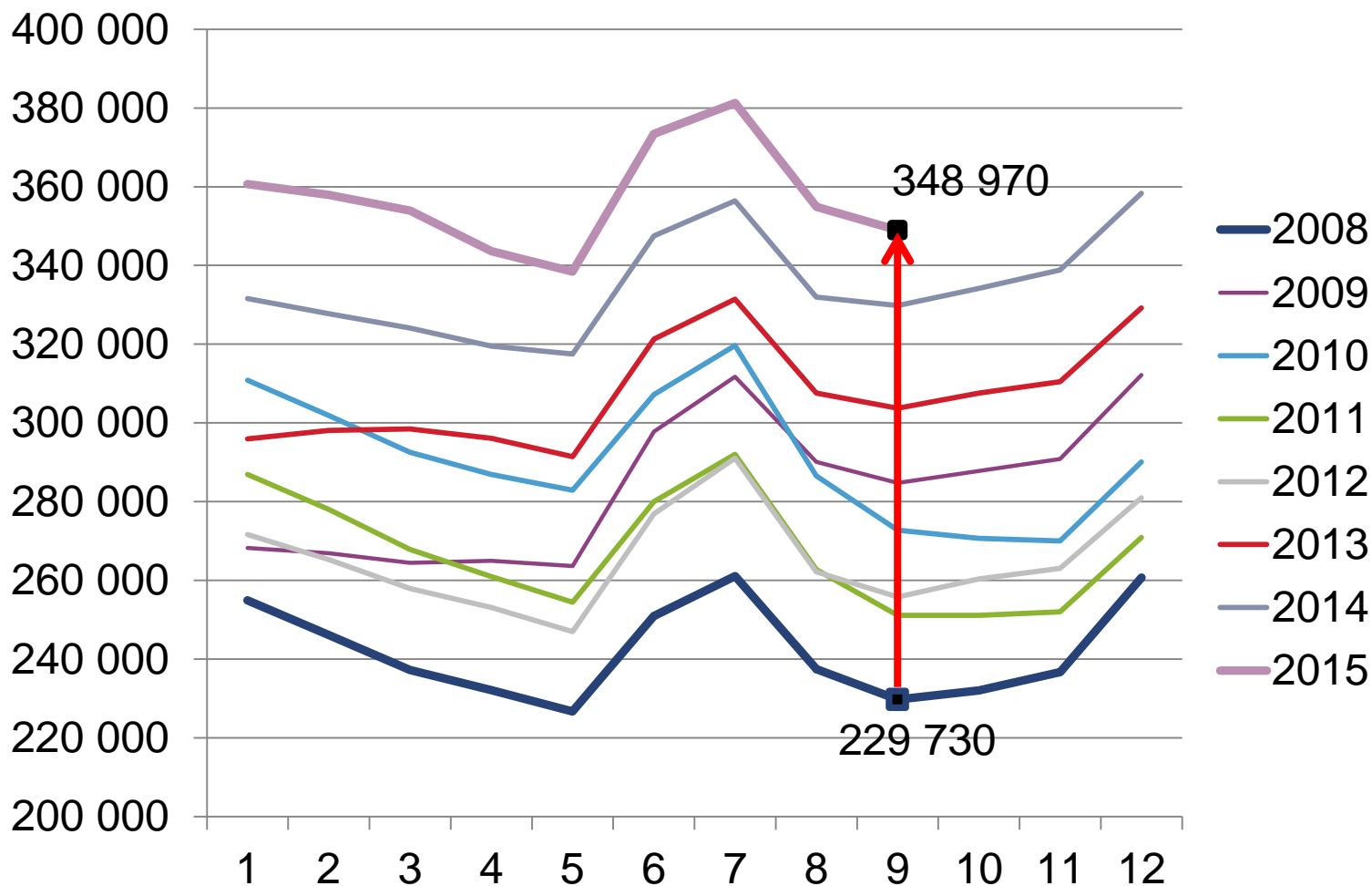
2. Suomi kansainvälisessä vertailussa

Lähde: [Missoc](#)

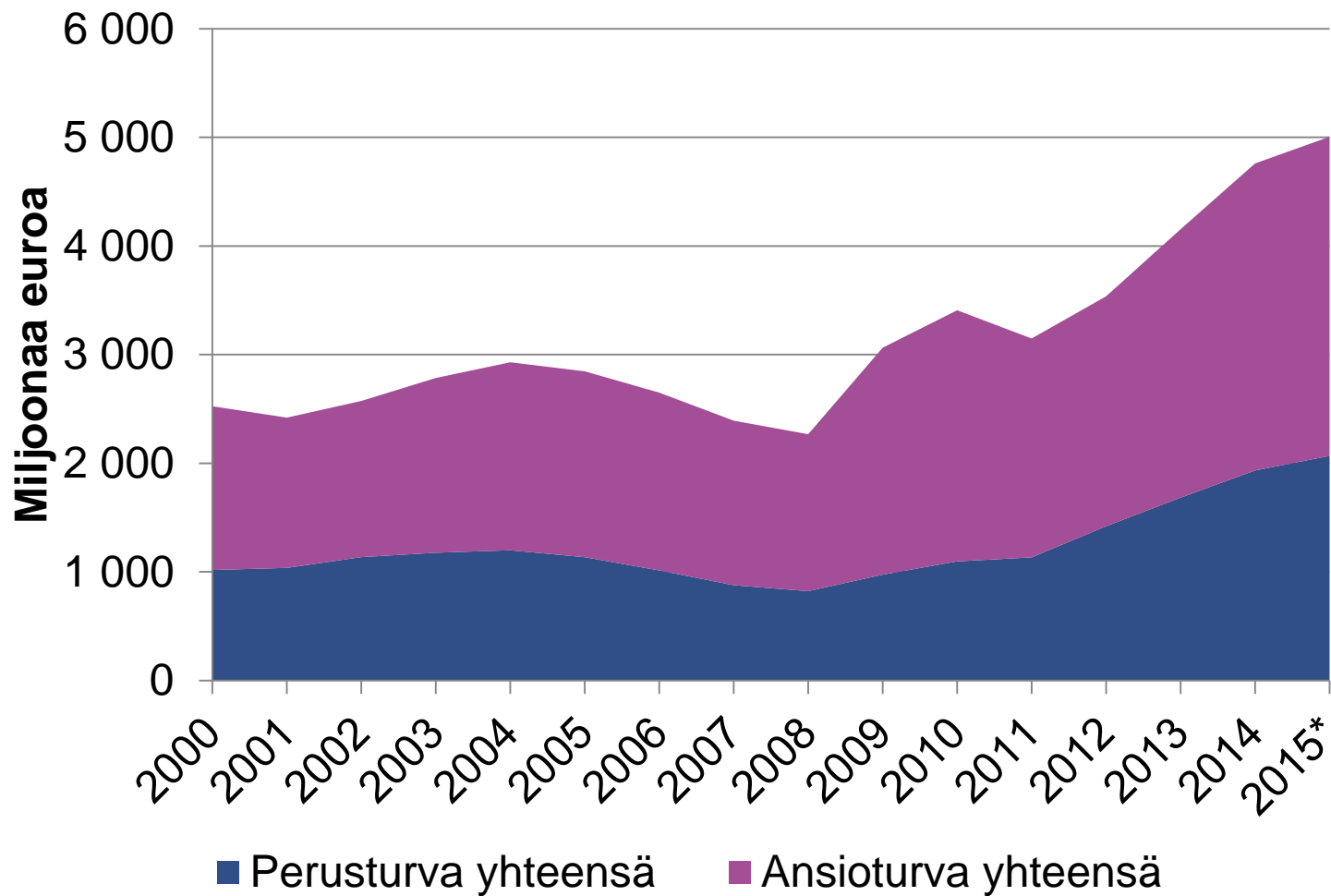

2. Työttömyys* Suomessa

* Työttömät, työttömyyseläkkeellä ja työllistym. ed. palveluissa

2. Työttömyysmenojen kehitys

* arvio

3. Aikaisempi tutkimuskirjallisuus

3. Mihin tarvitaan työttömyysturvaa?

- Kulutuksen tasoittaminen yli ajan
- Vakuutusmarkkinat epätäydelliset
  - Haitallinen valikoituminen
  - Epäsymmetrinen informaatio
- Julkinen (tai pseudo-julkinen) vakuutus

3. Kirjallisuus: enimmäiskeston leikkaus

1. Korvausasteen vaikutukset lähes poikkeuksetta positiivisia (työttömyyttä pitkittäviä)

- Tatsiramos and van Ours (2014): Etuuksien (pseudo)jousto välillä 0,4 ja 1
- Yhden prosenttiyksikön kasvu korvausasteessa pitkittää työttömyyttä 0,4-1 prosenttia

[Tutkimukseen: korvausaste](#)

2. Enimmäiskeston vaikutukset lähes poikkeuksetta positiivisia (työttömyyttä pitkittäviä)

- Tatsiramos and van Ours (2014): 100 päivää pidempi enimmäiskesto pitkittää työttömyyttä keskim. 20 päivällä

[Tutkimukseen: kesto](#)

4. Vaikutusten arviointi

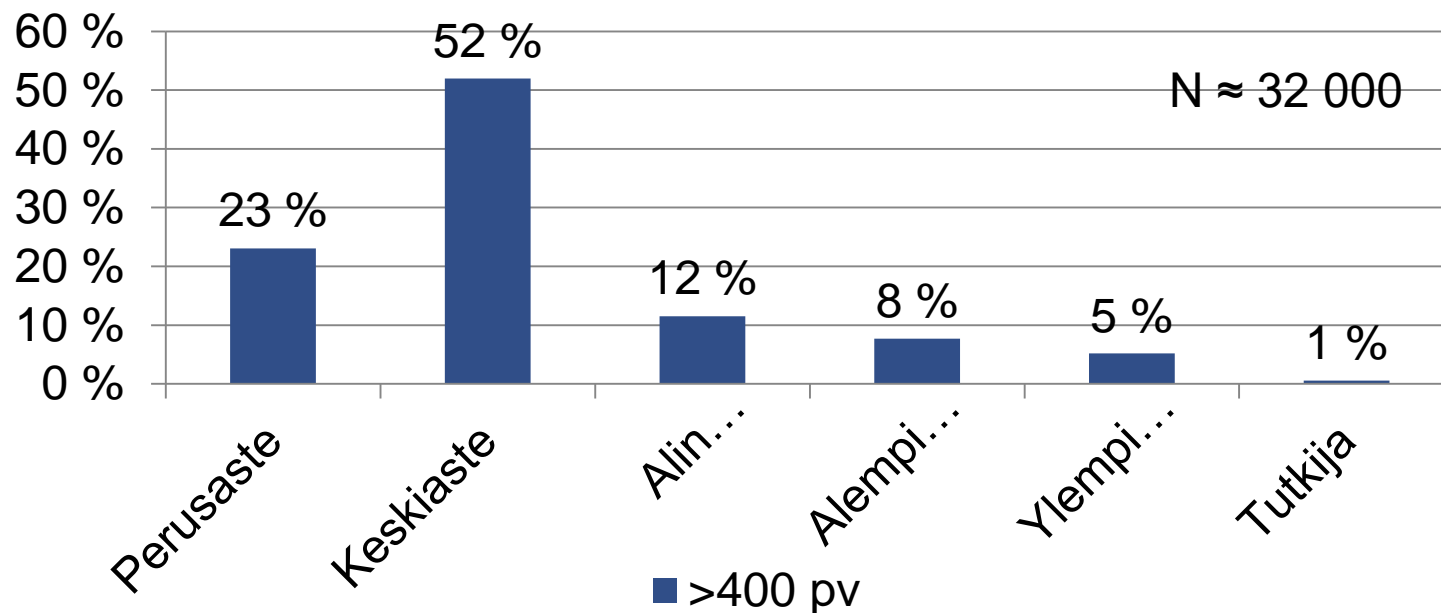
4. Miten arviot tehtiin?

- SISU-mikrosimulaatiomalli
  - Mallintaa suomalaista lainsäädäntöä
- Taustalla vuoden 2013 aineisto
- Noin 400 000 kotitaloutta eli 820 000 henkilöä
- Yksityiskohtaiset tiedot
  - Tuloista
  - Verotuksesta
  - Sosiaaliturvasta
  - Kotitalouksien rakenteesta, sijainnista jne.

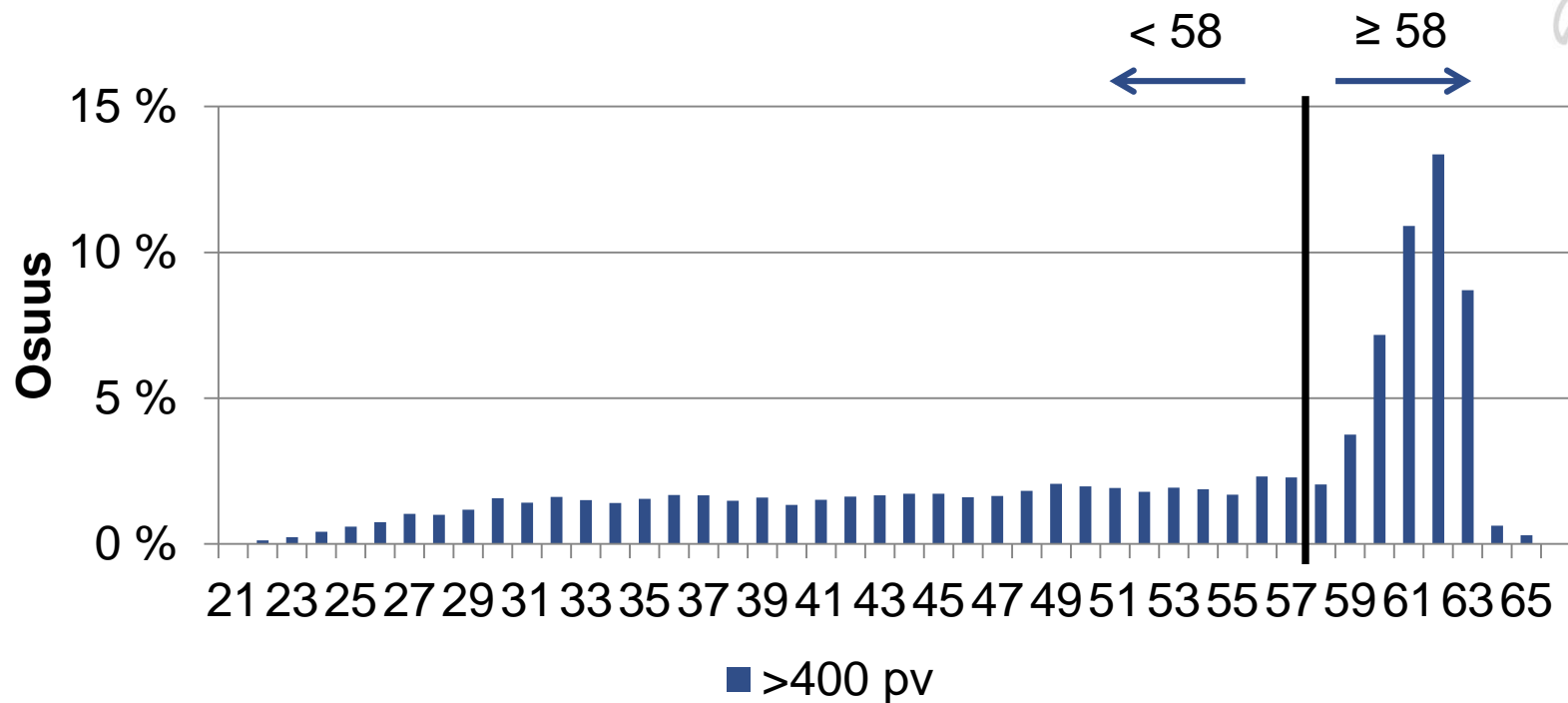
4. Kysymyksiä (1)

- i. Keihin keston leikkaus vaikuttaa eli kenellä havaitaan yli 400 päivää työttömyyttä?

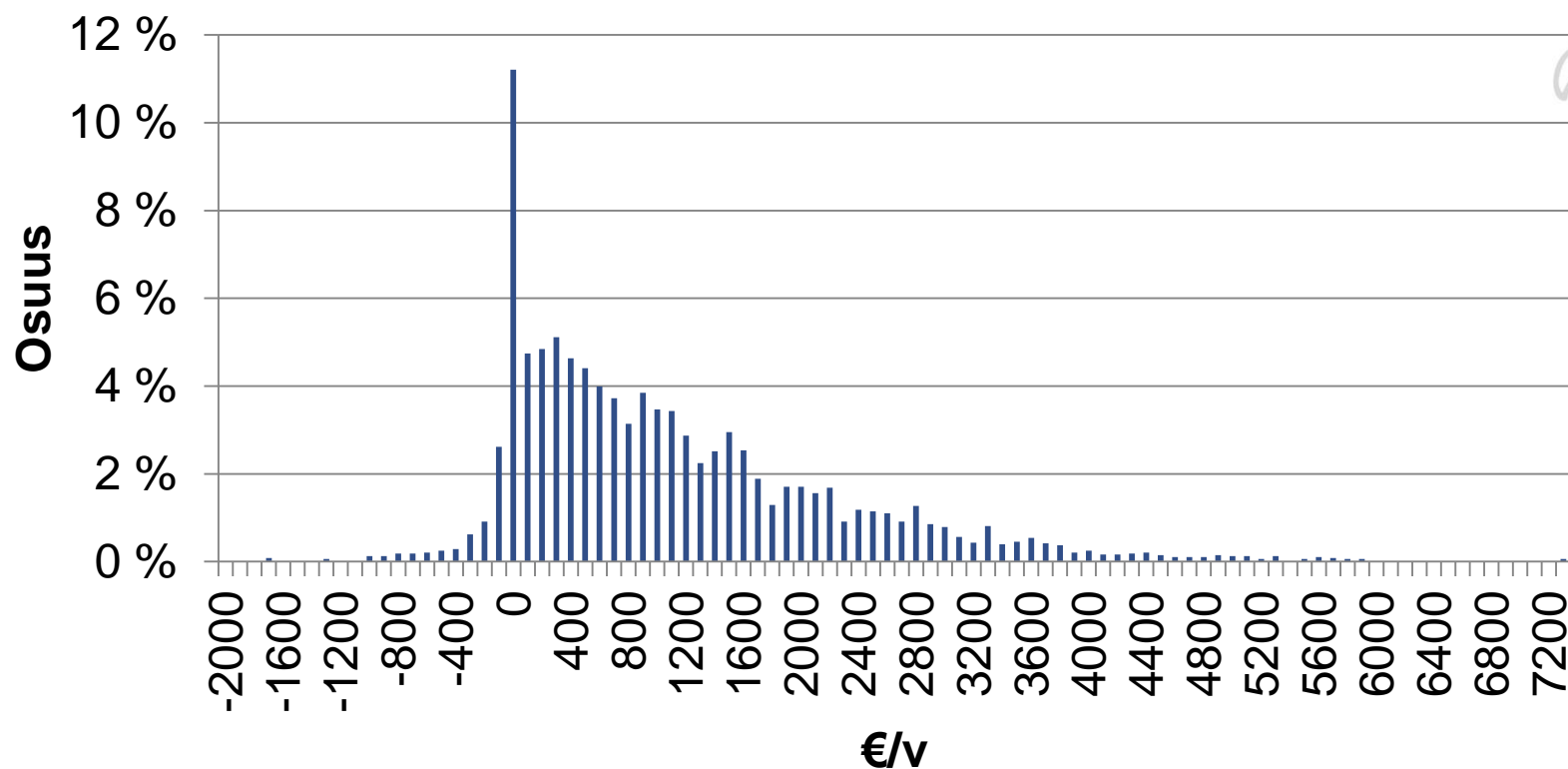
4. Kysymyksiä (1)

- i. Keihin keston leikkaus vaikuttaa eli kenellä havaitaan yli 400 päivää työttömyyttä?

4. Kysymyksiä (2)

ii. Kuinka paljon päiväraha leikkaantuu?

4. Kysymyksiä (3)

III. Kuinka uudistus vaikuttaa muihin etuuksiin ja julkiseen talouteen?

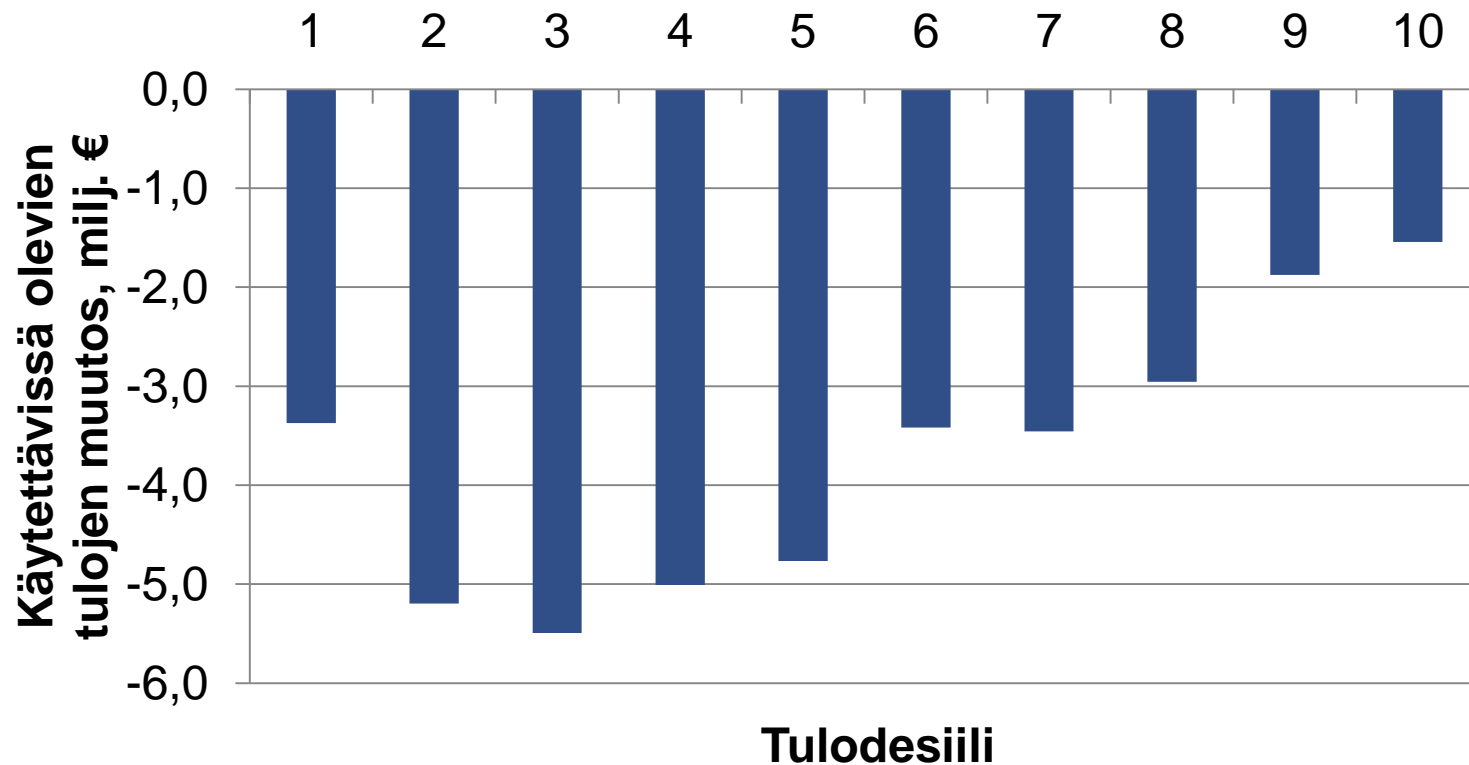

Ansioturva- menot*	Työmarkkina tuki*	Verottomat etuudet * (AT/TT)	Verot*	Julkinen talous* (netto)
-129	66	7	-19	-37

* Vuoden 2013 rahassa

4. Kysymyksiä (4)

IV. Kuinka uudistus vaikuttaa perinteisiin tulonjakomittareihin?

4. Kysymyksiä (5)

IV. Kuinka uudistus vaikuttaa perinteisiin tulonjakomittareihin?

Taulukko. Keston leikkauksen vaikutus verrattuna perusuraan

	Gini-kerroin	Pienituloisuusaste (60 %)	Pienituloisuus, hlöä
Perus	27,25	13,50	735 900
Uudistus	+ 0,02	+ 0,02	+ 1 400

4. Kysymyksiä (5)

V. Kuinka uudistus vaikuttaa työllisyyteen?

- enimmäiskeston lyhennys yhdellä yksiköllä vähentää työttömyysjaksojen kestoa keskimäärin X yksiköllä.

Työttömyysjaksoja, tuhatta	Leikkaus, päivää	X	Htv
194	100	0.1	7 500
		0.2	15 000

5. Yhteenveto

5. Yhteenveto (1)

- Suomessa on korkea työttömyys
  - [Työttömyysetuutta saanut n. 675 000 henkilöä vuoden 2014 aikana](#)
  - Suoraan työttömyyteen liittyvät etuusmenot noin 5 miljardia tänä vuonna, noin 4,7 miljardia vuonna 2014
- Suomessa ansiopäivärahan kesto on poikkeuksellisen pitkä
- Tutkimuskirjallisuuden perusteella enimmäiskeston leikkauksen voi odottaa lyhentävän työttömyysjaksoja

5. Yhteenveto (2)

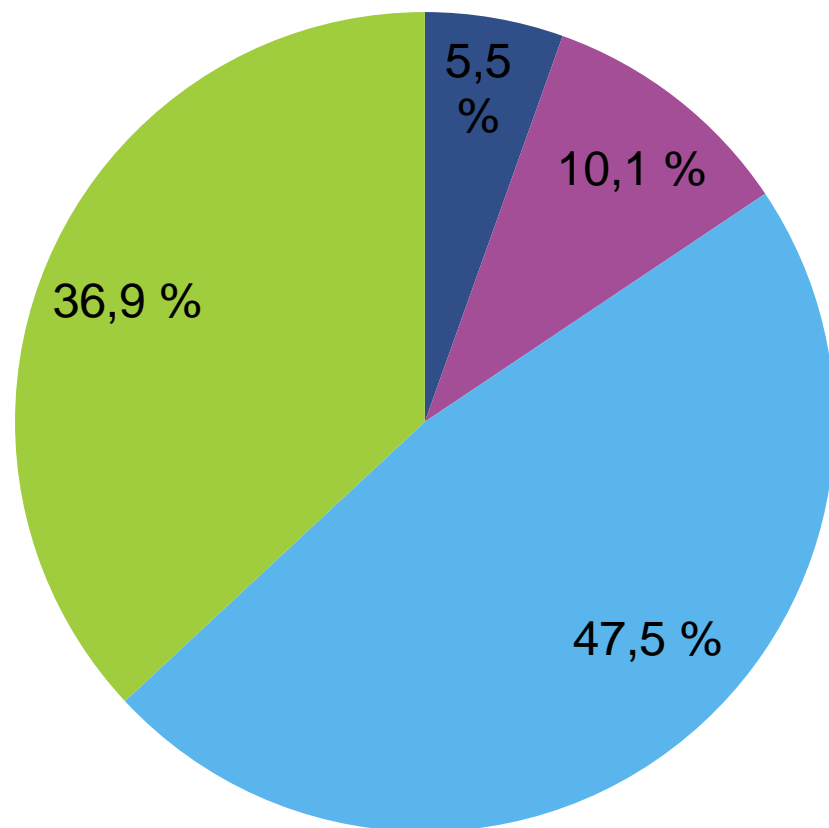
- 100 päivän enimmäiskeston leikkauksen vaikutukset
  - Lyhentää työttömyysjaksojen pituutta
  - HTV-vaikutus luokkaa 10 000
- Staattisesti arvioiden...
  - Ansioturvamenot alenevat noin 130 miljoonaa euroa
  - Nettona julkinen talous säästää ”vain” noin 40 milj. euroa
  - Gini-kerroin nousee ja pienituloisuus lisääntyy 1400 henkilöllä

Liitteet

Ansiopäivärahan rahoitus

[Takaisin](#)

- Työttömyyskassojen jäsenet
- Palkansaajat
- Työnantajat
- Valtio

[Lähde: Kela](#)

Tatsiramos ja van Ours (2014) JES

[Takaisin](#)

- Enimmäiskeston (PBD) muutos
  - Card ja Levine (2000) JPE
    - USA 1995, PBD piteni hetkellisesti 26 -> 39 viikkoa
    - 13 viikon pidennys PBD:ssä johti viikon pidennykseen työttömyyden kestossa (8 %)
  - Van Ours ja Vodopivec (2006) JLE
    - Slovenia 1990-luvun lopussa, työhistoriaperustainen UI
    - ”Epäsymmetrisiä” vaikutuksia eri ryhmille (esim. 30-v. miehille mediaanimuutos 0.18 ja naisille 0.58)
  - Card et al. (2007)
    - Itävallassa alle 36 kk työllisyys -> PBD 20 vkoa, yli 36 kk työllisyyttä -> PBD 30 vkoa
    - Vaikutus 0.10-0.18
  - Lalive (2008) JEcon
    - Itävallassa yli 50-vuotiailla PBD 30 -> 209 viikkoa tietyillä alueilla. RD.
    - Naisten ja miesten vaikutus merkittävästi erilainen, koska naisilla varhaiseläkeikä matalampi (Naisilla ”pseudojousto” 0.42, miehillä 0.08)
  - Schmieder et al. (2012) QJE
    - Saksa 1987-1999, 40-49-vuotiaat ja RD
    - Identifikaatio perustuu epäjatkuvuuteen, kun PBD perustuu ikään
    - Kuukausi lisää BPD -> työttömyyden kesto kasvaa 0.1-0.13 kuukautta

Tatsiramos ja van Ours (2014) JES

[Takaisin](#)

- Korvauksen tason muutos
  - Carling et al. (2001)
    - Korvausasteen leikkaus Ruotsissa 1990-luvun lopussa. Identifikaatio perustuu työttömyysetuuden kattoon.
    - Jousto 1,6 (poikkeuksellisen suuri vaikutus)
  - Roed ja Zhang (2003)
    - Norja ja 1990-luku. Identifikaatio perustuu kahteen eksogeenisen variaation lähteeseen: 1) etuus perustuu edellisen vuoden tuloihin, 2) etuuden indeksointi on riippuvainen työttömäksi tulemisen ajanhetkestä (eri indeksi esim. tammi- ja joulukuussa)
    - (Pseudo)jousto 0,95 miehille ja 0,35 naisille
  - Uusitalo ja Verho (2010)
    - Vuonna 2003 Suomessa eroraha poistui ja tilalle tuli korotettu APR (ensimmäiset 150 päivää, jos pitkä työhistoria)
    - (Pseudo)jousto noin 0,8

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Etunimi Sukunimi

Titteli loremipsum dolores sitamet

Puh. 0295 16001 (vaihde)

Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä

vm-viestinta@vm.fi

Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

